

Nr 114.

Godkänd av första kammaren den 1 april 1927.

Godkänd av andra kammaren den 1 april 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser rörande pensionering av besiktningsmän vid under offentlig kontroll ställda slakterier.

(Bankoutskottets utlåtande nr 31.)

Till Konungen.

I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I: 120 och II: 168) har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande omläggning av nuvarande bestämmelser om *pensionering av besiktningsmän vid under offentlig kontroll ställda slakterier* i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna angivits.

Av vad i ärendet förekommit framgår, att delaktighet i statens pensionsanstalt för besiktningsmän vid under offentlig kontroll ställda slakterier av statsmakterna avsetts att göras obligatorisk. Detta har emellertid från början icke i författning kommit till annat uttryck, än att i övergångsbestämmelserna till kapitlet V av anstaltens reglemente den 31 december 1919 (nr 878) föreskrivits, att anstalten skulle, även utan framställning av huvudmannen, enligt § 6 bestämma den tidpunkt, från vilken reglementet skulle anses hava varit gällande för den, som innehade befattningen vid reglementets ikraftträdande. Med stöd av denna bestämmelse samt av vad som uttalats under förarbetena till statsmakternas beslut i ämnet har emellertid pensionsanstalten vid tillämpning av reglementets föreskrifter utgått från att obligatorisk delaktighet förelegat. Först genom beslut av Eders Kungl. Maj:t den 23 september 1926 (kungörelse nr 439) har tydlig författningsbestämmelse angående delaktigheten utfärdats, dock icke genom ändring av pensionsanstaltens reglemente utan genom tillägg till § 5 i förordningen den 10 oktober 1913 (nr 241) angående exportslakterier samt andra enskilda, under offentlig kontroll ställda slakteriinrättningar. Samtidigt med utfärdande av sistnämnda författningsbestämmelse har ock genom ändring av § 7 i berörda förordning stadgats, att medicinalstyrelsen, därest slakteriinrättnings inne-

havare oaktat av styrelsen gjord anmaning underlåter utbetala huvudmannen påvilande avgifter för besiktningsmannens pensionering, må meddela varning och, om rättelse likväl ej vinnes, förordna, att slakteriinrättningen ej vidare skall stå under offentlig kontroll.

Av utredningen framgår vidare, att i samband med beslut om ifrågavarande befattningshavares pensionsrätt stadgats obligatorisk retroaktiv tillämpning av pensionsreglementet för besiktningsman, som vid reglementets ikraftträdande innehade sin befattning. Härvidlag har emellertid genom kungörelse den 23 september 1926 (nr 440) vidtagits sådan ändring, att, i fall där befattningshavaren enligt § 9 mom. 2 andra stycket av reglementet gjort framställning om befrielse från löneavdrag för tid, varunder han icke varit anställd i huvudmannens tjänst, den tidpunkt från vilken reglementet skall anses hava varit gällande må bestämmas tidigast till dagen för tillträdet av befattningen hos huvudmannen. Härigenom har vid tjänstårsberäkningen borteliminerats den tid, vederbörande befattningshavare före reglementets ikraftträdande antingen varit anställd såsom besiktningsman hos annan innehavare av slakteriinrättning eller innehaft annan befattning, som kunnat förenas med pensionsrätt i anstalten. Kvar står emellertid föreskrift om retroaktiv tillämpning av reglementet för den tid, befattningshavaren före ikraftträdandet varit anställd hos samme huvudman.

I motionerna har nu — under framhållande av de olägenheter ifrågavarande pensionsbestämmelser, särskilt med avseende å retroaktiv tillämpning av reglementet, enligt motionärernas förmenande medfört för slakteriföretagen — ifrågasatts, att den obligatoriska pensionsrätten skulle upphöra och delaktighet i anstalten göras beroende av framställning från vederbörande huvudman.

Enligt riksdagens mening torde det icke kunna förnekas, att pensionsförhållandena för ifrågavarande befattningshavare icke i allo blivit fullt tillfredsställande ordnade. Vad angår frågan om obligatorisk eller frivillig pensionsrätt, har riksdagen likväl — med hänsyn till de i ett av styrelsen för pensionsanstalten till vederbörande utskott avgivet yttrande i ämnet angivna skäl, som år 1919 föranlett statsmakternas beslut på denna punkt, samt i betraktande av att medicinalstyrelsen i likaledes avgivet yttrande nu bestämt motsatt sig ett upphävande av den obligatoriska delaktigheten — ansett sig icke böra understödja motionärernas förslag att pensionsrätten skulle göras beroende av huvudmannens initiativ. Av medicinalstyrelsens yttrande med därvid fogad bilaga framgår emellertid, att vissa besiktningsmän tillika innehava distriktsveterinärsbefattning. Dessa befattningshavare äro även i sistnämnda egenskap obligatoriskt delaktiga i pensionsanstalten. Pensionsunderlaget för distriktsveterinärer är i reglementet fastställt till 3,500 kronor, under det att sådant underlag för besiktningsman bestämmes av pensionsanstalten enligt reglementets allmänna grunder beträffande tjänstepensionsunderlag (§ 23). Huvudregeln är därvid att underlaget utgör $\frac{2}{3}$ av avlöningen. Beträffande förening av två enligt reglementet pensions-

berättigade befattningar gäller, att, om pensionsunderlagen tillsammans överstiga 6,000 kronor, de skola nedsättas i sådant förhållande att deras summa blir nämnda belopp. Om man — såsom på grund av medicinalstyrelsens yttrande torde vara berättigat — utgår från att vardera av ifrågavarande befattningar normalt förutsättes taga sin innehavares väsentliga tid och arbetskraft i anspråk och att pensionsunderlaget fastställts med hänsyn härtill, måste tydligen, trots berörda bestämmelse rörande maximibeloppet av pensionerna, i förevarande fall en viss dubbelpensionering anses förekomma. Då detta knappast kan betraktas såsom lämpligt, lärer det kunna ifrågasättas, huruvida åt besiktningsman, som i egenskap av distriktsveterinär är delägare i pensionsanstalten, dessutom bör medgivas delaktighet för besiktningsmanstjänsten, eller åtminstone huruvida ej i dylika fall någon begränsning av pensionsbeloppet för sistnämnda tjänst, utöver vad som kan följa av nyss återgivna stadgande rörande pensionernas maximibelopp, må böra åvägbringas. Ett närmare övervägande på denna punkt synes böra äga rum i samband med den utredning, varom riksdagen i det följande hemställer. Riksdagen vill i detta sammanhang erinra, att enligt det förslag rörande bland annat delaktighet i statens pensionsanstalt för vissa dövtumpräster, som av Eders Kungl. Maj:t framlagts för innevarande års riksdag och av riksdagen enligt annan skrivelse (nr 113) denna dag bifallits, pensionsrätt skulle tillkomma allenast dövtumprästat, för vilken befattningen utgör uteslutande eller huvudsaklig sysselsättning.

Vad härefter angår frågan om retroaktiv tillämpning av pensionsreglementet för ifrågavarande befattningshavare, vill det på grund av vad som anförts i motionerna och i medicinalstyrelsens yttrande synas, som om bestämmelserna i detta avseende, även efter den genom förberörda kungörelsen den 23 september 1926 (nr 440) vidtagna modifikationen, äro av den beskaffenhet, att ytterligare lättnad för företagen skäligen torde böra medgivas. Riksdagen har för sin del intet att erinra mot att, på sätt medicinalstyrelsen tillstyrkt, den tidpunkt, från vilken reglementet skall anses hava varit för vederbörande befattningshavare gällande, bestämmes till tidigast den 1 januari 1920. Det torde emellertid böra ankomma på Eders Kungl. Maj:t att låta verkställa erforderlig utredning i denna fråga och därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda. Med avseende å vad medicinalstyrelsen yttrat angående återbetalning till huvudmän och befattningshavare av redan guldna retroaktivavgifter vill riksdagen framhålla, att det icke synes böra förmenas de huvudmän och befattningshavare, som så önska, att vidkännas avgifter för retroaktiv tillämpning av pensionsbestämmelserna i vidsträcktare mån än vad som må komma att såsom regel stadgas.

Riksdagen vill slutligen hava uttalat, att enligt dess mening sådan ändring i pensionsanstaltens reglemente synes böra komma till stånd, att i själva reglementet gives klart uttryck för vad som stadgats eller må komma att stadgas rörande delaktighet för ifrågavarande befattningshavare.

På grund av det anförda får riksdagen i anledning av förevarande motioner anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande jämkningar, i huvudsaklig överensstämmelse med vad här ovan angivits, av gällande bestämmelser rörande pensionering av besiktningsmän vid under offentlig kontroll ställda slakterier samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 1 april 1927.

Med undersätlig vördnad.